

NK-KSE.431.1.9.2021.WK

Pan
Andrzej Lipiński
Burmistrz Mieroszowa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach od 11 lutego 2021 r. do 15 marca 2021 r. na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o kontroli w administracji rządowej¹ oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie², a także na podstawie imiennego upoważnienia Wojewody Dolnośląskiego z dnia 10 lutego 2021 r. nr: NK-KSE.0030.12.2021.WK oraz NK-KSE.0030.13.2021.WK, kontrolerzy z Wydziału Nadzoru i Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu:

- Weronika Kornacka – inspektor wojewódzki (przewodniczący zespołu kontrolnego),
- Karol Pieprz – inspektor wojewódzki (członek zespołu kontrolnego),

przeprowadzili w Urzędzie Miejskim w Mieroszowie (Plac Niepodległości 1, 58-350 Mieroszów), kontrolę problemową w trybie zwykłym w przedmiocie realizacji zadań z zakresu administracji rządowej polegających na prowadzeniu spraw dotyczących dowodów osobistych na podstawie ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych³ – zwanej dalej „u.d.o.”, ewidencji ludności na podstawie ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności⁴ – zwanej dalej „u.e.l.” oraz zmiany imion i nazwisk, wykonywanych na podstawie ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska⁵ – zwanej dalej „z.i.i.n.”.

Kontrola została zrealizowana zgodnie z zatwierdzonym w dniu 21 grudnia 2020 r. przez Wicewojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na I półrocze 2021 r. nr NK-KE.430.11.2020.DD.

Kontrolę przeprowadzono w zakresie przestrzegania przepisów:

1. ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych, tj.:
 - realizacja obowiązków organu gminy w zakresie wydawania dowodów osobistych,

¹ Dz.U. z 2020 r. poz. 224.

² Dz.U. z 2019 r. poz.1464.

³ Dz.U. z 2020 r. poz. 332, ze zm.

⁴ Dz.U. z 2021 r. poz. 510.

⁵ Dz.U. z 2020 r. poz. 707.

- udostępnianie danych z Rejestru Dowodów Osobistych (dalej zwany RDO) oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi,
- 2. ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, tj.:
 - prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach meldunkowych,
 - terminowość prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach meldunkowych,
 - udostępnianie danych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL.
- 3. ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska, tj.:
 - prowadzenie postępowań administracyjnych na podstawie ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska oraz informowanie o zaistniałych zmianach.

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2020 r. do dnia kontroli dla wszystkich kontrolowanych zagadnień.

W związku z wydaniem w dniu 20 marca 2020 r. rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii⁶ od dnia 20 marca 2020 r. do odwołania (§ 1), w toku niniejszej kontroli nie przeprowadzono jakichkolwiek czynności kontrolnych w siedzibie jednostki kontrolowanej. Komunikacja pomiędzy kontrolerem a kontrolowaną jednostką odbywała się przy pomocy platformy e-PUAP, poczty elektronicznej oraz innych środków porozumiewania się na odległość.

W kontrolowanym okresie funkcję kierownika Urzędu sprawował Pan Andrzej Lipiński – Burmistrz Mieroszowa. Funkcję Zastępcy Burmistrza sprawował Pan Mariusz Pawlak. Upoważnieni do realizacji zadań z zakresu administracji rządowej podlegających kontroli zostali: Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Mieroszowie oraz Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Mieroszowie.

Realizację przez Burmistrza Mieroszowa zadań z zakresu administracji rządowej oceniono:

- ***pozytywnie z nieprawidłowościami w zakresie dowodów osobistych,***
- ***pozytywnie z nieprawidłowościami w zakresie ewidencji ludności,***
- ***pozytywnie w zakresie zmiany imion i nazwisk.***

USTALENIA KONTROLI

DOWODY OSOBISTE

Realizacja obowiązków organu gminy w zakresie wydawania dowodów osobistych

Kontroli poddano 30 kopert dowodowych dotyczących dowodów osobistych wydanych od 1 lutego do 30 kwietnia 2020 r. o następujących seriach i numerach: DBF, DBF, DBE, DBG, DBC, DBE, DBC, DBE, DBH, DBF,

⁶ Dz. U. poz. 491 ze zm.

DBG, DBH, DBF, DBE, DBC, DBG, DBD, DBC,
DBH, DBG, DBE, DBB, DBF, DBC, DBH, DBF,
DBF, DBC, DBE, DBD

Na tej podstawie ustalono, co następuje.

Wnioski o wydanie dowodu osobistego składały uprawnione osoby, zgodnie z art. 25 u.d.o., w związku z § 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie wzoru dowodu osobistego oraz sposobu i trybu postępowania w sprawie wydawania dowodów osobistych, ich utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu⁷, zwanego dalej „r.d.o.” lub w związku z § 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 stycznia 2020 r. w sprawie wzoru dowodu osobistego, jego wydawania i odbioru oraz utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu⁸, zwanego dalej „r.w.d.o.”. W trakcie kontroli stwierdzono, iż w sprawie dowodu osobistego DBC wniosek został złożony na nieaktualnym w dniu składania wniosku wzorze.

W przypadku wydawania dowodu osobistego dla osoby nieposiadającej pełnej zdolności do czynności prawnych wniosek składał rodzic.

W toku kontroli ustalono, że do wszystkich wniosków została dołączona prawidłowa fotografia odzwierciedlająca, w sposób niebudzący uzasadnionych wątpliwości, wizerunek twarzy osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego, zgodnie z art. 29 ust. 1 u.d.o. oraz § 7 r.d.o i § 6 r.w.d.o.

Na większości wniosków znajdowała się adnotacja urzędowa o sposobie ustalenia tożsamości osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego (na podstawie poprzedniego dowodu, bądź dostępnych rejestrów). W toku kontroli stwierdzono, że w przypadku sześciu dowodów osobistych⁹ wnioski były składane w postaci elektronicznej, lecz tożsamość wnioskodawców nie została potwierdzana przy odbiorze dowodu osobistego w formie adnotacji na formularzu odbioru. W przypadku gdy wniosek jest składany w postaci elektronicznej, tożsamość osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego potwierdza się przy odbiorze dowodu osobistego (§ 8 ust. 3 r.w.d.o.), a następnie organ gminy odnotowuje w formie adnotacji sposób ustalenia tożsamości osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego na formularzu odbioru dowodu osobistego (§ 8 ust. 4 r.w.d.o).

W kopertach dowodowych nr DBH oraz DBB na pismach stanowiącym potwierdzenie złożenia wniosku o wydanie dowodu osobistego znajdowała się nieprawidłowa pieczęć pracownika bez odpowiedniej frazy wskazującej na działanie pracownika z upoważnienia Burmistrza.

W kopercie o wydanie dowodu osobistego o numerze DBE oraz DBF znajdowało się zgłoszenie utraty dowodu osobistego, które zostało dokonane zostało na prawidłowym formularzu, zgodnie z § 15 ust. 1 r.w.d.o. W obu sprawach, zgodnie z § 18 ust. 1 r.w.d.o. w aktach znajduje się zaświadczenie o utracie dowodu osobistego, które jest przechowywane *ad acta* w kopercie dowodowej, zgodnie z § 60 ust. 4 Instrukcji kancelaryjnej będącej załącznikiem nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji

⁷ Dz.U. z 2015 r. poz. 212, obowiązujące do 11 stycznia 2020 r.

⁸ Dz.U. z 2020 r. poz. 31, obowiązujące od 12 stycznia 2020 r.

⁹ DBE, DBD, DBF, DBB, DBE, DBH

w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych¹⁰, dalej zwanej Instrukcją kancelaryjną. W aktach spraw znajduje się potwierdzenie odbioru zaświadczenia przez zgłaszającego utratę.

W sprawie DBH zaświadczenie o uszkodzeniu dowodu osobistego zostało doręczone za pomocą ePUAP, chociaż na formularzu zgłoszenia uszkodzenia dowodu osobistego, wskazano jako sposób odbioru zaświadczenia: „pocztą na piśmie”. Z notatki służbowej z dnia 26 marca 2020 r. wynika, że wnioskodawca „(...) z uwagi na panującą sytuację pandemiczną poprosił o przekazanie zaświadczenia o uszkodzeniu dowodu osobistego przez E-puap”. W aktach sprawy nie znaleziono żadnego dokumentu, przewidzianego w art. 39¹ k.p.a.¹¹, z którego wynika, iż strona chce odebrać zaświadczenie o utracie dowodu osobistego w formie elektronicznej. Powyższa nieprawidłowość stanowi naruszenie procedur postępowania.

Natomiast w sprawie DBE stwierdzono brak formularza zgłoszenia uszkodzenia dowodu osobistego oraz zaświadczenia o uszkodzeniu dowodu osobistego. W otrzymanych wyjaśnieniach wskazano: „Wnioskodawca jako powód ubiegania się o wydanie dowodu wskazał uszkodzenie dowodu. Wnioskodawca nie złożył wniosku o uszkodzenie dowodu osobistego”. W tym miejscu wskazać należy, że zgodnie z art. 47 ust. 1 i ust 2. u.d.o. posiadacz dowodu osobistego, którego dowód osobisty został uszkodzony, zgłasza niezwłocznie, osobiście lub w formie dokumentu elektronicznego ten fakt organowi lub konsulowi. Brak takiego zgłoszenia nie daje podstaw do ubiegania się o nowy dowód osobisty ze względu na uszkodzenie dotychczasowego. Powyższe wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie tym bardziej, że unieważnienie dowodu osobistego z powodu jego uszkodzenia nastąpiło z dniem złożenia wniosku o wydanie dowodu osobistego. W analizowanej sprawie naruszony został art. 50 ust. 3 pkt 1 u.d.o., zgodnie z którym unieważnienie dowodu osobistego następuje z dniem zgłoszenia do organu dowolnej gminy lub konsula Rzeczypospolitej Polskiej utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego przez jego posiadacza lub przekazania do organu dowolnej

¹⁰ Dz.U. Nr 14, poz. 67, z późn. zm.

¹¹ Art. 39¹ [Doręczenie drogą elektroniczną]

§ 1. Doręczenie pism następuje za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną, jeżeli strona lub inny uczestnik postępowania spełni jeden z następujących warunków:

- 1) złoży podanie w formie dokumentu elektronicznego przez elektroniczną skrzynkę podawczą organu administracji publicznej;
- 2) wystąpi do organu administracji publicznej o takie doręczenie i wskaże organowi administracji publicznej adres elektroniczny;
- 3) wyrazi zgodę na doręczanie pism w postępowaniu za pomocą tych środków i wskaże organowi administracji publicznej adres elektroniczny.

§ 1a. Organ administracji publicznej może zwrócić się do strony lub innego uczestnika postępowania o wyrażenie zgody na doręczanie pism w formie dokumentu elektronicznego w innych, określonych przez organ kategoriach spraw indywidualnych załatwianych przez ten organ.

§ 1b. Organ administracji publicznej może wystąpić o wyrażenie zgody, o której mowa w § 1 pkt 3 lub w § 1a, przesyłając to wystąpienie za pomocą środków komunikacji elektronicznej na adres elektroniczny strony lub innego uczestnika postępowania.

§ 1c. Do wystąpienia, o którym mowa w § 1b, nie stosuje się art. 46 § 3-8.

§ 1d. Jeżeli strona lub inny uczestnik postępowania zrezygnuje z doręczania pism za pomocą środków komunikacji elektronicznej, organ administracji publicznej doręcza pismo w sposób określony dla pisma w formie innej niż forma dokumentu elektronicznego.

§ 2.(uchylony)

gminy lub do konsula Rzeczypospolitej Polskiej przez osobę trzecią znalezionego cudzego dowodu osobistego.

W kopercie dowodowej DBE stwierdzono potwierdzenie odbioru innego dowodu osobistego. Zgodnie z wyjaśnieniami: „*W dniu 12.02.2020 roku wnioskodawca złożył dwa wnioski o wydanie dowodów osobistych swoich nieletnich dzieci. W dniu 10.03.2020 roku pracownik wydając wnioskodawcy dowody osobiste o nr DBE i DBE właściwie udokumentował ich wydanie na odrębnych formularzach, lecz błędnie umieścił w kopertach dowodowych formularze potwierdzenia odbioru.*”. Należy wskazać, że w kopercie dowodowej powinna się znajdować dokumentacja dotycząca określonego posiadacza dowodu osobistego. Należy zatem dochowywać należytej staranności przy kompletowaniu dokumentacji dot. wydania dowodu osobistego.

Odbiór dowodu osobistego był dokonywany osobiście w siedzibie organu gminy (art. 30 ust. 1 u.d.o.). W przypadku dowodu osobistego wydanego osobie nieposiadającej zdolności do czynności prawnych, dowód odbierał rodzic. Odbiór dokumentu tożsamości był każdorazowo potwierdzany na odpowiednim formularzu, zgodnie z art. 31 ust. 1 i 2 u.d.o. oraz § 11 ust. 1 i § 12 ust. 1 r.w.d.o.

Stwierdzono również, że za wyjątkiem 6 spraw¹², na formularzach odbioru dowodu osobistego nie wskazano danych wnioskodawcy. Zauważyć należy, iż elementy formularza odbioru dowodu osobistego określa art. 31 ust. 2 u.d.o., dlatego też w powyższej sytuacji organ zobligowany był zadbać o prawidłowo uzupełnioną zawartość. Powyższe stanowi naruszenie art. 31 ust. 2 pkt. 6 u.d.o. i jestem wynikiem niedochowania należytej staranności.

W trakcie kontroli ustalono, że dokumentacja związana z dowodami osobistymi zgrupowana jest w kopertach dowodowych oznaczonych imieniem i nazwiskiem osoby, imieniem ojca, datą urodzenia, numerem PESEL oraz serią i numerem dowodu osobistego, zgodnie z art. 62 ust. 3 u.d.o. Wyjątkiem jest sprawa DBF oraz DBE gdzie na kopertach brakuje numeru PESEL, co stanowi naruszenie wyżej wskazanego przepisu. Dodatkowo na kopercie dowodowej DBC w nieprawidłowej formie zapisano imię ojca posiadacza dowodu.

Przyczyną powstania przedmiotowych nieprawidłowości było nieprzestrzeganie obowiązujących procedur.

[dowód: akta kontroli str. 77-195]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny oraz przyjęte w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące realizacji obowiązków organu gminy w zakresie wydawania dowodów osobistych oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami.**

Udostępnianie danych z Rejestru Dowodów Osobistych oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi

Kontroli poddano 2 sprawy z zakresu udostępniania danych z Rejestru Dowodów Osobistych – USC.5345.3.1.2020 i USC.5345.3.2.2020 oraz jedną sprawę o sygnaturze

¹² DBC, DBC, DBH, DBG, DBH, DBE

USC.5345.3.3.2020 w zakresie udostępniania dokumentacji związanej z dowodami osobistymi, co stanowiło 100% spraw w tym zakresie.

Na tej podstawie ustalono, co następuje.

We wszystkich sprawach kompletne wnioski zostały złożone na właściwych formularzach, zgodnie z § 1 pkt 1 i 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 października 2011 r. w sprawie określenia wzorów wniosków o udostępnienie danych z Rejestru Dowodów Osobistych oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi. Na wszystkich wnioskach widnieje potwierdzenie wpływu do organu zgodnie z § 42 ust. 2 Instrukcji kancelaryjnej.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że wnioski nie podlegały opłacie za udostępnienie danych z Rejestru Dowodów Osobistych oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi na podstawie art. 73 ust. 1 lub art. 75 ust. 4 ustawy o dowodach osobistych.

W wyniku kontroli stwierdzono, że we wszystkich sprawach udzielono odpowiedzi zgodnej z zakresem żądania wnioskodawcy i tylko w takim zakresie, w jakim wnioskodawca wykazał uprawnienia do ich otrzymania.

W sprawie USC.534.3.2.2020 organ gminy otrzymał za pośrednictwem Ministerstwa Spraw Zagranicznych wnioski z polskiej placówki dyplomatycznej. Postępowanie zakończone zostało udostępnieniem konsulowi informacji wskazanych we wniosku. Ponadto, organ wysłał odpowiedź za pośrednictwem MSZ, zamiast bezpośrednio do wnioskodawcy. Mając na uwadze opisaną powyżej praktykę sposobu korespondencji z konsulami, należy zaznaczyć, iż pismem nr SOC OP.621.3.9.2017.AB z dnia 2 kwietnia 2017 r. organy gmin zostały poinformowane o ówczesnym rozwiązaniu technicznym umożliwiającym bezpieczną wymianę korespondencji przekazywanej z wykorzystaniem poczty e-mail (wymiana danych osobowych przekazywanych konsulom). Należy jednak wskazać, że od dnia 4 maja 2019 r. zgodnie z art. 55 ust. 5 u.d.o. minister właściwy do spraw zagranicznych zapewnia funkcjonowanie wydzielonej sieci umożliwiającej dostęp konsulom do Rejestru Dowodów Osobistych. W związku z powyższym zasadnym byłoby podjęcie przez organ czynności w trybie art. 61a k.p.a.

Odpowiedzi zostały podpisane przez Burmistrza Mieroszowa, lecz w odpowiedziach na wnioski, z wyłączeniem postępowania o sygn. USC.5345.3.3.2020, w nagłówkach nieprawidłowo stosowano oznaczenie aparatu pomocniczego „Urząd Gminy w Mieroszowie” zamiast organu (Burmistrz Mieroszowa). W aktach wszystkich spraw znajduje się informacja o sposobie wysyłki.

Wszystkie sprawy zostały zrealizowane terminowo.

Przyczyną powstania przedmiotowych nieprawidłowości było nieprzestrzeganie obowiązujących procedur.

[dowód: akta kontroli str. 196-211]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny oraz przyjęte w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące udostępniania danych z Rejestru Dowodów Osobistych oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi należało ocenić **pozytywnie z nieprawidłowościami.**

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny, realizację przez Burmistrza Mieroszowa zadań z zakresu administracji rządowej, wynikających z ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych w zakresie dowodów osobistych oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

EWIDENCJA LUDNOŚCI

Prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach meldunkowych oraz terminowość realizacji spraw w tym zakresie

Kontroli poddano 13 spraw z zakresu prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach meldunkowych o nr: USC.5343.3.2020, USC.5343.4.2020, USC.5343.6.2020, USC.5343.7.2020, USC.5343.8.2020, USC.5343.10.2020, USC.5343.11.2020, USC.5343.13.2020, USC.5343.1.2021, USC.5343.2.2021, USC.5343.3.2021, USC.5343.1.2020, USC.5343.12.2020. Na tej podstawie stwierdzono, co następuje.

Osiem spośród ww. spraw¹³ zakończona została umorzeniem postępowania, w trzech przypadkach¹⁴ organ wydał decyzję na podstawie art. 35 u.e.l, zaś w dwóch¹⁵ wydał decyzję na podstawie art. 31 ust.1 u.e.l.

Organ gminy weryfikował wpływające wnioski pod względem formalnym oraz na podstawie załączonych do akt spraw tytułów prawnych do lokalu organ gminy prawidłowo ustalał strony postępowania.

W wyniku analizy dokumentów stwierdzono, iż w poddanych kontroli sprawach, na każdym etapie postępowania strony miały zapewniony czynny udział (art. 10 k.p.a.), a postępowania prowadzono zgodnie z żądaniem wnioskodawcy. Strony zawiadamiane były o wszczęciu postępowania, na podstawie art. 61 § 4 k.p.a, a w treści zawiadomienia pouczano o treści art. 41 k.p.a.

Postępowania dowodowe prowadzone były rzetelnie. Organ prawidłowo stosował przepisy prawa procesowego. W trakcie prowadzonych postępowań podejmowane były właściwe czynności wyjaśniające, mające na celu ustalenie stanu faktycznego. W toku kontroli stwierdzono, że w wezwaniach skierowanych do świadków prawidłowo wskazywano przepis art. 50 k.p.a., a organ zawiadamiał wszystkie strony zgodnie z art. 79 § 1 k.p.a. o miejscu i terminie przeprowadzenia dowodu ze świadków, oględzin, oraz pouczał strony o treści art. 79 § 2 k.p.a.

Kontrola wykazała, że w nagłówkach wszystkich pism, kierowanych do stron lub innych uczestników w toku postępowania prawidłowo wskazywano oznaczenie organu (Burmistrz Mieroszowa) i były podpisane przez Burmistrza lub jego Zastępcę.

W wyniku kontroli ustalono, że we wszystkich decyzjach w sprawie umorzenia postępowania o wymeldowanie, prawidłowo powoływano art. 105 § 1 k.p.a. w zw. z art. 35 u.e.l

¹³ USC.5343.3.2020, USC.5343.4.2020, USC.5343.6.2020, USC.5343.7.2020, USC.5343.8.2020, USC.5343.1.2021, USC.5343.2.2021, USC.5343.3.2021.

¹⁴ USC.5343.10.2020, USC.5343.11.2020, USC.5343.13.2020.

¹⁵ USC.5343.1.2020, USC.5343.12.2020.

W sprawach, w których zaszła konieczność zapewnienia nieobecnej stronie udziału w prowadzonym postępowaniu, organ zgodnie z art. 34 § 1 k.p.a., występował do sądu o wyznaczenie przedstawiciela i podejmował kolejne czynności procesowe po uprawomocnieniu się przedmiotowego postanowienia sądu.

Wszczęte postępowania administracyjne zakończone zostały wydaniem decyzji, które zgodnie z art. 107 k.p.a. zawierały: datę wydania, oznaczenie organu i strony, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie, pouczenie o przysługujących środkach odwoławczych oraz pouczenie o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach takiego zrzeczenia. Decyzje zostały prawidłowo podpisane i doręczone wszystkim stronom, a w aktach z znajdują się potwierdzenia skutecznego doręczenia rozstrzygnięć.

Ponadto kontrola wykazała, że we wszystkich sprawach, w których było wymagane uiszczenie opłaty skarbowej, do akt załączony został dokument potwierdzający jej wpłatę w wysokości 10 zł, zgodnie z ust. 53 części I załącznika do ustawy o opłacie skarbowej¹⁶ oraz zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 września 2007 r. w sprawie zapłaty opłaty skarbowej¹⁷. Na decyzjach znajduje się również adnotacja, o której mowa w art. 8 ust. 3 ww. ustawy i w § 4 ust. 1 rozporządzenia w sprawie zapłaty opłaty skarbowej.

Odnosząc się do spraw zakończonych umorzeniem postępowania administracyjnego, w których wnioskodawca uiszczył opłatę skarbową w wysokości 10 zł, należy wskazać, że zasadnym byłoby poinformowanie go o możliwości złożenia wniosku o zwrot opłaty skarbowej (art. 9 ust. 2 w związku z art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy o opłacie skarbowej), bowiem decyzja o umorzeniu postępowania jest zwolniona z obowiązku zapłaty (cz. I ust. 53 pkt 1 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej). Jednocześnie wskazać należy, że adnotacja o uiszczonych opłacie skarbowej, którą zamieszczał organ na takiej decyzji jest zbędna.

W toku kontroli stwierdzono, że w udostępnionych aktach spraw znajdowały się metryki, zgodnie z art. 66a k.p.a., jednakże w przypadku sprawy nr USC.5343.12.2020 błędnie uzupełniono rubrykę dot. daty podjętej czynności.

Odnosząc się do terminowości załatwiania spraw ustalono, że sześć postępowań¹⁸ było prowadzonych nieterminowo. W sprawie nr USC.5343.10.2020 organ wysłał do stron zawiadomienie na podstawie art. 36 k.p.a., wskazując przy tym nowy termin załatwienia sprawy oraz podając przyczyny zwłoki, lecz uczynił to po upływie 3 miesięcy od daty wszczęcia postępowania. Organ w pierwszym piśmie na podstawie art. 36 k.p.a. wskazał jako dzień załatwienia sprawy dzień sporządzenia zawiadomienia (03.09.2020 r.), w kolejnym piśmie z dnia 14.09.2020 wskazał jako dzień załatwienia sprawy 02.12.2020 r. (zawiadomienia miały błędny numer sprawy – SO.5343.8.2020 zamiast SO.5343.10.2020). W opisywanych zawiadomieniach pouczone strony o prawie do wniesienia ponaglenia, zgodnie z art. 36 § 1 k.p.a. Zgodnie z art. 35 § 3 k.p.a. załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca. Jest to termin, którego uchybienie z powodu wystąpienia sprawy szczególnie skomplikowanej, powinno skutkować

¹⁶ *Wykaz przedmiotów opłaty skarbowej, stawki tej opłaty oraz zwolnienia*, stanowiący załącznik do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1546).

¹⁷ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 września 2007 r. w sprawie zapłaty opłaty skarbowej (Dz.U. Nr 187, poz. 1330).

¹⁸ USC.5343.1.2020, USC.5343.8.2020, USC.5343.10.2020, USC.5343.11.2020, USC.5343.12.2020, USC.5343.13.2020.

sygnalizacją oraz wskazaniem nowego terminu załatwienia sprawy, ze względu na jej złożoność. Zasadnym zatem jest, aby przed upływem miesiąca sporządzana była omawiana sygnalizacja. W opisywanych sprawach naruszono ww. przepisy.

Ponadto należy stwierdzić, że w przypadku sprawy nr USC5343.1.2020 organ wysłał do stron pismo na podstawie art. 15 z.zs ustawy z dnia 21 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw¹⁹, informujące o wydłużeniu przez organ terminu załatwienia sprawy na okres trwania stanu epidemii, do czasu jego zniesienia w terminie 3 miesięcy. Opisywanie działania organu było nieprawidłowe. Podstawą przedłużenia terminu załatwienia sprawy pozostawał art. 36 k.p.a., w związku z przekroczeniem terminów wynikających z art. 35 k.p.a. Art. 15 z.zs ust. 1 ustawy o COVID-19 zawieszal bieg terminów procesowych (w tym terminów instrukcyjnych), ale tylko tych dotyczących stron i uczestników tych postępowań, nie dotyczył jednak zawieszania postępowań ani tym bardziej terminów załatwiania spraw administracyjnych określonych w art. 35 k.p.a. Co za tym idzie, przepis ten jedynie znosił sankcje za ich przekroczenie. Wobec powyższego, w opisywanej sprawie organ był zobowiązany podjąć zwykle czynności na podstawie art. 36 k.p.a., jeśli istniały uzasadnione trudności w zakończeniu postępowania w terminie.

Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości było nieprzestrzeganie obowiązujących procedur i błędna interpretacja przepisów.

[dowód: akta kontroli str. 212-479]

Mając na uwadze przedstawiony stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach meldunkowych oceniono **pozytywnie**, natomiast zagadnienie dotyczące terminowości realizacji spraw w tym zakresie oceniono **negatywnie**.

Udostępnianie danych z rejestru mieszkańców oraz rejestru PESEL

Kontroli poddano 30 spraw dotyczących udostępnienia danych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL²⁰. Na tej podstawie ustalono, co następuje.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że we wszystkich sprawach wnioski złożone były na właściwych formularzach określonych na podstawie § 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Cyfryzacji z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie określenia wzorów wniosków o udostępnienie danych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL oraz trybu uzyskiwania zgody na udostępnienie danych po wykazaniu interesu faktycznego²¹.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że organ w odpowiedziach na wnioski o udostępnienie danych z rejestru mieszkańców wskazywał prawidłową podstawę prawną oraz

¹⁹ Dz.U. z 2020 r., poz. 568.

²⁰ USC.5345.2.5.2020, USC.5345.2.11.2020, USC.5345.2.12.2020, USC.5345.2.16.2020, USC.5345.2.24.2020, USC.5345.2.27.2020, USC.5345.2.28.2020, USC.5345.2.32.2020, USC.5345.2.37.2020, USC.5345.2.40.2020, USC.5345.2.47.2020, USC.5345.2.48.2020, USC.5345.2.51.2020, USC.5345.2.57.2020, USC.5345.2.58.2020, USC.5345.2.66.2020, USC.5345.2.71.2020, USC.5345.2.73.2020, USC.5345.2.76.2020, USC.5345.2.83.2020, USC.5345.2.89.2020, USC.5345.2.90.2020, USC.5345.2.96.2020, USC.5345.2.106.2020, USC.5345.2.108.2020, USC.5345.2.117.2020, USC.5345.2.1.2021, USC.5345.2.3.2021, USC.5345.2.5.2021, USC.5345.2.6.2021.

²¹ Dz.U. poz. 2523 – obowiązujące od 1 stycznia 2019 r.

w 28 sprawach udostępniał dane zgodnie z żądaniem wnioskodawcy, w zakresie w jakim wykazał on uprawnienia do uzyskania żądanych danych. Kontrola wykazała, że w przypadku odpowiedzi na wnioski o udostępnienie danych z rejestru PESEL, organ nie wskazywał podstawy prawnej działania. Zgodnie z art. 6 k.p.a. organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa.

W toku kontroli sprawy nr USC.5345.2.96.2020 stwierdzono, że organ udostępnił żądany nr PESEL osoby, która miała wobec wnioskodawcy nieuregulowane należności. Wnioskodawca w uzasadnieniu zaznaczył, że pragnie dopiero wystąpić na drogę sądową w celu egzekucji należności. W tym miejscu należy wyjaśnić, że zamiar zainicjowania postępowania sądowego nie wypełnia istotnych elementarnych wartości na jakich oparty jest interes prawny. Nie jest to bowiem interes prawny konkretny, aktualny, obiektywnie istniejący. Samo deklarowanie zainicjowania w przyszłości postępowania sądowego przesądza o braku uzasadnionych podstaw prawnych i faktycznych wykazania interesu prawnego. Organ odnosząc się do uzasadnienia potrzeby uzyskania żądanych danych, powinien wskazać w wezwaniu przykładowe dokumenty, które mogłyby potwierdzić interes prawny w badanej sprawie (dokumenty poświadczające toczące się postępowanie sądowe). W przypadku, gdy wnioskodawca nie przedstawi dokumentów wskazujących na istnienie interesu prawnego lub nadesłane dokumenty w ocenie organu będą nadal niewystarczające, organ zobowiązany jest odmówić udostępnienia żądanych danych w drodze decyzji administracyjnej²².

Odnosząc się do sprawy nr USC.5345.2.6.2021 wykazać należy, że organ błędnie udostępnił wykazy mieszkańców urodzonych w latach 2003-2018 w trybie udostępnienia danych z rejestru mieszkańców, gdyż jako dane jednostkowe rozumie się informacje uzyskane z rejestru PESEL lub z rejestru mieszkańców, dotyczące jednej osoby lub imion i nazwisk wszystkich osób zameldowanych pod jednym adresem (art. 47 ust. 4 u.e.l.).

Wezwania do uzupełnienia braków formalnych zostały prawidłowo doręczone – w aktach spraw znajdują się zwrotne potwierdzenia odbioru. W nagłówkach ww. pism widnieje prawidłowe, zgodnie z art. 50 u.e.l. oznaczenie organu, który realizował wniosek o udostępnienie danych (Burmistrz Mieroszowa) oraz zostały one podpisane przez Burmistrza. Na większości pism stanowiących odpowiedź na wnioski o udostępnienie danych stwierdzono jednakże brak informacji co do sposobu wysyłki odpowiedzi do wnioskodawców, np. poprzez list polecony, list priorytetowy, czy też doręczenie elektroniczne, co stanowi uchybienie obowiązku określonego w § 60 ust. 3 Instrukcji kancelaryjnej.

W wyniku kontroli ustalono, że w 26 ze skontrolowanych spraw wnioskodawcami były podmioty, którym udostępnienie danych z rejestru PESEL następuje nieodpłatnie, na podstawie art. 53 pkt 1 u.e.l. lub art. 54 u.e.l. Do spraw nr USC.5345.2.28.2020, USC.5345.2.51.2020, USC.5345.2.90.2020, USC.5345.2.3.2021 został dołączony dowód dokonania opłaty za udostępnienie danych (31 zł) oraz opłaty skarbowej za złożenie pełnomocnictwa (17 zł)²³.

Kontrola wykazała, że wszystkie sprawy zostały załatwione terminowo.
[dowód: akta kontroli str.:480-611]

²² Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 25 kwietnia 2019 r., III SA/Kr 117/19.

²³ Bez sprawy USC.5345.2.3.2021 – wniosek osoby prywatnej.

Mając na uwadze przedstawiony stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące udostępniania danych z rejestru PESEL, na podstawie ustawy o ewidencji ludności oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny, realizację przez Burmistrza Mieroszowa zadań z zakresu administracji rządowej, wynikających z ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

ZMIANA IMIENIA I NAZWISKA

Postępowania administracyjne prowadzone na podstawie ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska oraz informowanie o zaistniałych zmianach

W toku kontroli poddano analizie 2 postępowania o zmianę imienia i nazwiska o nr USC.5355.1.2020 oraz USC.5355.2.2020. Na tej podstawie stwierdzono, co następuje.

Wnioski zostały złożone przez uprawnione podmioty i były kompletne pod względem formalnym. W sprawie nr USC.5355.1.2020 w przypadku zmiany nazwiska małoletniego dziecka wniosek składany był przez przedstawiciela ustawowego dziecka. W aktach znajduje się wyrażona zgoda dziecka, co jest zgodne z art. 9 ust. 2 z.i.i.n. oraz art. 8 ust 2-5 z.i.i.n.

Na wnioskach znajduje się pieczęć wpływu do organu, zgodnie z § 42 ust. 2 Instrukcji kancelaryjnej. Do wniosków zostały załączone potwierdzenia uiszczenia opłaty skarbowej w wysokości 37 zł.

Rozstrzygnięcia merytoryczne spraw nastąpiły we właściwej formie – decyzji administracyjnej, które zgodnie z art. 107 k.p.a., zawierały: datę wydania, oznaczenie organu i strony, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, pouczenie o przysługujących środkach odwoławczych, podpis oraz pieczęć uprawnionej osoby. Organ odstąpił od uzasadnienia przedmiotowych decyzji, na podstawie art. 107 § 4 k.p.a. W treści decyzji zawarto informację, że zgodnie z treścią art. 12 ust. 2 z.i.i.n. decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu oraz dodatkowo pouczone wnioskodawców o możliwości zrzeczenia się przez stronę prawa do odwołania od decyzji i skutkach takiego zrzeczenia, co wynika z przepisu 127a k.p.a.

Decyzje zostały doręczone stronom, a w aktach znajdują się potwierdzenia skutecznego doręczenia rozstrzygnięć.

Stosownie do art. 13 ust. 1 zdanie pierwsze z.i.i.n. kierownik urzędu stanu cywilnego, który wydał decyzję o zmianie imienia lub nazwiska, przesyła ją za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, w którym jest prowadzony rejestr stanu cywilnego, do kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia oraz akt małżeństwa. W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że w sprawie USC.5355.2.2020 nie został wypełniony obowiązek informacyjny uregulowany w powyżej cytowanym przepisie, tj. decyzja o zmianie imienia i nazwiska nie została przekazana do kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia. Powyższe stanowi naruszenie ww. przepisu.

W aktach wszystkich spraw znajdowały się metryki, zgodnie z art. 66a k.p.a. Ponadto stwierdzono, że wszystkie sprawy zostały załatwione terminowo.

Przyczyną powstania ww. nieprawidłowości było nieprzestrzeganie procedur.
[dowód: akta kontroli str.: 612-630]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny, realizację zadań z zakresu administracji rządowej, wynikających z ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska w zakresie zmiany imienia i nazwiska oceniono pozytywnie.

W związku z powyższym, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 i 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości należy:

W ZAKRESIE DOWODÓW OSOBISTYCH:

1. Weryfikować aktualność stosowanych wzorów wniosków o wydanie dowodu osobistego.
2. W przypadku wniosków o dowód osobisty składanych w postaci elektronicznej, tożsamość wnioskodawców potwierdzać przy odbiorze dowodu osobistego, a następnie odnotować ustalenia w formie adnotacji na formularzu odbioru.
3. Pisma stanowiące potwierdzenie złożenia wniosku o wydanie dowodu osobistego opatrywać pieczęcią wskazującą na działanie pracownika z upoważnienia Burmistrza.
4. Przestrzegać art. 39¹ k.p.a
5. Przestrzegać art. 50 ust. 3 pkt 1 u.d.o.
6. Dochować należytej staranności przy kompletowaniu dokumentacji dot. wydania dowodu osobistego.
7. Prawidłowo określać wnioskodawcę i posiadacza dowodu osobistego na formularzu odbioru dowodu osobistego.
8. Koperty dowodowe opisywać zgodnie z art. 62 ust. 3 u.d.o.
9. W przypadku zaistnienia przesłanek do odmowy wszczęcia postępowania, podejmować czynności na podstawie art. 61a k.p.a.
10. W pismach stanowiących odpowiedź na wniosek o udostępnienie danych prawidłowo wskazywać oznaczenie organu.

W ZAKRESIE EWIDENCJI LUDNOŚCI:

1. Odstąpić od zamieszczania na decyzjach o umorzeniu postępowania administracyjnego adnotacji o uiszczonej opłacie skarbowej (cz. I ust. 53 pkt 1 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej).
2. Rzetelnie prowadzić metryki spraw.
3. Postępowania meldunkowe prowadzić z zachowaniem przepisów art. 35 i art. 36 k.p.a.
4. W odpowiedziach na wnioski o udostępnienie danych wskazywać podstawę prawną działania organu.
5. Prawidłowo ustalać, czy wnioskodawca posiada interes prawny do uzyskania żądanych danych, a w przypadku braku istnienia tego interesu odmawiać udostępnienia danych w drodze decyzji administracyjnej.
6. Przestrzegać § 60 ust. 3 Instrukcji kancelaryjnej.

W ZAKRESIE ZMIANY IMIENIA I NAZWISKA:

1. Decyzje o zmianie imienia lub nazwiska przysyłać do kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia oraz akt małżeństwa wnioskodawcy, zgodnie z art. 13 ust. 1 z.i.i.n.

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej proszę o przekazanie **w terminie do dnia 24 maja 2021 r.** informacji o wykonaniu zaleceń i wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości.

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

/-/

Jarosław Obremski